

C/2024/3668

26.6.2024

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Mobilność umiejętności i talentów
(Opinia z inicjatywy własnej)

(C/2024/3668)

Sprawozdawca:	François DECOSTER (FR/Renew Europe), członek rady regionalnej Hauts-de-France
Dokumenty źródłowe:	Wniosek dotyczący zalecenia Rady „Europa w ruchu» – mobilność edukacyjna dla wszystkich” COM(2023) 719 final Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie mobilności umiejętności i talentów COM(2023) 715 final Wniosek belgijskiej prezydencji w Radzie o opinię w sprawie edukacji

I. ZALECANE POPRAWKI

Wniosek dotyczący zalecenia Rady „Europa w ruchu» – mobilność edukacyjna dla wszystkich”
(COM(2023) 719 final)

Poprawka 1

Preambuła, motyw 24

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Aby odpowiedzieć na wezwania ⁽⁵⁹⁾ do wyznaczenia ambitniejszego celu niż obecny zakładający 8 % osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego korzystających z mobilności edukacyjnej za granicą, w niniejszym zaleceniu proponuje się zwiększenie celu dotyczącego uczestnictwa osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym uczniów zawodu, do 15 % do 2030 r. Cel dotyczący kształcenia i szkolenia zawodowego opiera się na wskaźniku określonym w konkluzjach Rady na temat poziomu odniesienia w dziedzinie mobilności edukacyjnej (2011/C372/08) ⁽⁶⁰⁾ oraz w zaleceniu Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odpor-	Aby odpowiedzieć na wezwania ⁽⁵⁹⁾ do wyznaczenia ambitniejszego celu niż obecny zakładający 8 % osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego korzystających z mobilności edukacyjnej za granicą, w niniejszym zaleceniu proponuje się zwiększenie celu dotyczącego uczestnictwa osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym uczniów zawodu, do 20 % do 2030 r. – w tym zwiększenie mobilności uczniów zawodu do poziomu 40 % osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego (z obecnych 19 %) . Cel dotyczący kształcenia i szkolenia zawodowego opiera się na wskaźniku określonym w konkluzjach Rady na temat poziomu odniesienia w dziedzinie mobilności edukacyjnej (2011/C372/08) ⁽⁶⁰⁾

ności. Mierzy się go jako odsetek osób uczących się i uczniów zawodu zapisanych do programów zawodowych na poziomie szkolnictwa średniego II stopnia i policealnego, którzy w ramach nauki uczestniczyli w mobilności za granicą. Obejmuje on osoby korzystające z elastycznych możliwości w zakresie mobilności, takich jak w ramach programu Erasmus+ (np. mobilność krótkoterminowa, mobilność grupowa, mobilność mieszana, mobilność związana z udziałem w konkursach umiejętności).

oraz w zaleceniu Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności. Mierzy się go jako odsetek osób uczących się i uczniów zawodu zapisanych do programów zawodowych na poziomie szkolnictwa średniego II stopnia, **w tym kształcenia i szkolenia zawodowego, i zawodowego kształcenia** policealnego, którzy w ramach nauki uczestniczyli w mobilności za granicą. Obejmuje on osoby korzystające z elastycznych możliwości w zakresie mobilności, takich jak w ramach programu Erasmus+ (np. mobilność krótkoterminowa, mobilność grupowa, mobilność mieszana, mobilność związana z udziałem w konkursach umiejętności). **Należy wdrożyć konkretne środki w celu monitorowania i poprawy dostępu niedostatecznie reprezentowanych społeczności, takie jak ukierunkowane programy informacyjne, wsparcie finansowe, dostosowane do potrzeb usługi wsparcia oraz ułatwianie adaptacji w nowym otoczeniu kulturowym.**

⁽⁵⁹⁾ W tym w rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności.

⁽⁶⁰⁾ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2011.372.01.0031.01.POL&toc=OJ:C:2011:372:TOC.

⁽⁵⁹⁾ W tym w rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności.

⁽⁶⁰⁾ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2011.372.01.0031.01.POL&toc=OJ:C:2011:372:TOC.

Uzasadnienie

Mobilność w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego zasługuje na ambitniejsze cele. Przy czym mobilność uczniów zawodu ma szczególne cechy i napotyka na specyficzne przeszkody, w związku z czym wymaga ukierunkowanych celów i środków.

Poprawka 2

Preambuła, dodać nowy motyw po motywie 24

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>Koniecznie trzeba zadbać o to, by osoby o mniejszych szansach, w tym osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz osoby zmagające się z niepełnosprawnościami lub barierami kulturowymi, i inne grupy zmarginalizowane miały równy dostęp do programów mobilności. Każdemu należy zapewnić dostęp do mobilności i szansę skorzystania z niej, niezależnie od wyzwań, z jakimi dana osoba się mierzy.</p>

Uzasadnienie

Celem jest podkreślenie znaczenia inkluzywności i równego dostępu do programów mobilności dla wszystkich, niezależnie od pochodzenia lub ewentualnych wyzwań.

Poprawka 3

Preambuła, motyw 26

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Do celów niniejszego zalecenia i zgodnie z wytycznymi dotyczącymi wdrażania strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programów Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności” bariery dla mobilności edukacyjnej obejmują niepełnosprawność, problemy zdrowotne, bariery związane z systemami kształcenia i szkolenia, różnice kulturowe, bariery społeczne, bariery ekonomiczne, bariery związane z dyskryminacją i bariery geograficzne ⁽⁶¹⁾.</p> <hr/> <p>⁽⁶¹⁾ Wytyczne dotyczące wdrażania strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programów Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności”, https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy</p>	<p>Do celów niniejszego zalecenia i zgodnie z wytycznymi dotyczącymi wdrażania strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programów Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności” ⁽⁶¹⁾ mobilność edukacyjna musi być dostępna bez przeszkód.</p> <hr/> <p>⁽⁶¹⁾ Wytyczne dotyczące wdrażania strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programów Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności”, https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy</p>

Uzasadnienie

Sformułowanie to jest bardziej ogólne, aby uwzględnić wszystkie potencjalne bariery dla mobilności edukacyjnej.

Poprawka 4

Preambuła, motyw 27

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Opracowanie wytycznych dotyczących planów działania, o których mowa w pkt 12 niniejszego zalecenia, a także spo-</p>	<p>Opracowanie wytycznych dotyczących planów działania, o których mowa w pkt 12 niniejszego zalecenia, a także spo-</p>

<p>rzządzenie sprawozdania z przeglądu tych planów w celu rozwijania możliwości wzajemnego uczenia się i wymiany dobrych praktyk.</p>	<p>rzządzenie sprawozdania z przeglądu tych planów w celu rozwijania możliwości wzajemnego uczenia się i wymiany dobrych praktyk. Władze lokalne i regionalne powinny być zaangażowane w tworzenie i wdrażanie tych planów działania, aby – mając do dyspozycji wytyczne – mogły opracować strategie dla poszczególnych regionów i korzystać z możliwości wzajemnego uczenia się. Należy uznać kluczową rolę partnerstw między instytucjami edukacyjnymi i placówkami szkolenia zawodowego a władzami lokalnymi i regionalnymi. Zakres tej roli należy poszerzyć o opracowywanie wspólnych planów rozpowszechniania realizowanych inicjatyw i działań oraz ich planów oceny. Inicjatywy takie jak staże, a także specjalne programy zaangażowania takie jak europejski wolontariat, które umożliwiają docenienie umiejętności przyswojonych poza szkołą, zapewniają istotne możliwości wzbogacenia doświadczeń edukacyjnych i wzmocnienia pozycji społeczności.</p>
---	--

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne, ze względu na swoje kompetencje, muszą być aktywnie zaangażowane w plany działania na lata 2025–2030 na szczeblu krajowym i regionalnym. Każdy plan działania powinien obejmować plan rozpowszechniania, który propagowałby inicjatywy i środki uwzględnione w planie działania. Powinien także zawierać plan dotyczący oceny na różnych szczeblach wpływu podejmowanych inicjatyw i środków.

Poprawka 5

Preambuła, motyw 31

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Dalsze rozwijanie, propagowanie i zapewnianie wsparcia w ramach programu Erasmus+ w zakresie korzystania z narzędzi UE, które ułatwiają zapewnienie przejrzystości oraz walidację efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą i poświadczeń, w szczególności instrumentu Youthpass i platformy Europass/Europass-Mobilność, w tym za sprawą interoperacyjności semantycznej za pośrednictwem europejskiego modelu dotyczącego uczenia się i europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się.</p>	<p>Dalsze rozwijanie i propagowanie sojuszy europejskich szkół wyższych oraz zapewnianie im wsparcia w ramach programu Erasmus+ w zakresie wspólnego, wzajemnego gromadzenia i analizy narzędzi UE, które ułatwiają zapewnienie przejrzystości, monitorowanie oraz walidację efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą i poświadczeń, w szczególności instrumentu Youthpass i platformy Europass/Europass-Mobilność, w tym za sprawą interoperacyjności semantycznej za pośrednictwem europejskiego modelu dotyczącego uczenia się i europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się. Wzmocnienie modelu mikropoświadczeń w ramach europejskiej strategii na rzecz szkolenia się przez całe życie i przekwalifikowania się, aby za ich pośrednictwem zapewnić mobilność studentów i pracowników w otwartym i multidyscyplinarnym obszarze edukacyjnym ze ściślejszą współpracą między instytucjami edukacyjnymi a przedsiębiorstwami, co przyczyni się do zwiększenia szans na zatrudnienie w całej UE.</p>

Uzasadnienie

Celem jest zarówno uszczegółowienie analizy procedur, jak i zwiększenie przejrzystości poprzez zachęcanie do poprawy procesów i ich wyników – zawsze wspólnie i w sposób skoordynowany między państwami i regionami.

Poprawka 6

Lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>promowały niezakłócony przepływ osób uczących się, nauczycieli i pracowników w ramach europejskiego obszaru edukacji w celu wspierania rozwoju ich umiejętności we wszystkich dziedzinach, w szczególności umiejętności mających zasadnicze znaczenie dla transformacji ekologicznej i cyfrowej, budowania zaufania i zrozumienia między systemami kształcenia i szkolenia, sektorami młodzieży i sportu oraz w celu propagowania aktywności obywatelskiej;</p>	<p>promowały niezakłócony przepływ osób uczących się, nauczycieli i pracowników w ramach europejskiego obszaru edukacji, przy aktywnym udziale władz lokalnych i regionalnych i w celu wspierania rozwoju ich umiejętności we wszystkich dziedzinach. Dotyczy to w szczególności umiejętności mających zasadnicze znaczenie – po pierwsze – dla transformacji ekologicznej i cyfrowej, budowania zaufania i zrozumienia oraz szerzenia wiedzy między poszczególnymi systemami kształcenia i szkolenia, sektorem biznesu, partnerami społecznymi, trzecim sektorem oraz sektorami młodzieży i sportu, a po drugie – dla propagowania aktywności obywatelskiej;</p>

Uzasadnienie

Zaufanie jest ważnym elementem, także w odniesieniu do sektora prywatnego, który jest kluczowym partnerem w dziedzinie mobilności – zwłaszcza dla osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego i uczniów zawodu.

Poprawka 7

Lit. b)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>dążyły do zapewnienia, aby programy mobilności edukacyjnej sprzyjały włączeniu społecznemu i były zrównoważone pod względem środowiskowym, aby korzystano w nich z technologii cyfrowych i promowano wspólne wartości UE;</p>	<p>dążyły do zapewnienia, aby programy mobilności edukacyjnej sprzyjały włączeniu społecznemu, maksymalnie zwiększały zrównoważoność środowiskową za pośrednictwem niskoemisyjnych praktyk i gospodarki o obiegu zamkniętym, aby korzystano w nich z technologii cyfrowych, zwalczano nierówności społeczne i promowano wspólne wartości UE;</p>

Uzasadnienie

Należy włączyć praktyki i zasady do programów mobilności, wzmacniając zobowiązania i przygotowując wyróżniających się studentów do udziału w bardziej ekologicznej gospodarce światowej. Trzeba także wspierać mobilność edukacyjną w odpowiedzi na globalne wyzwania ekologiczne. Nie należy ponadto zaniedbywać kwestii nierówności społecznych w celu maksymalnego zaangażowania młodzieży.

Poprawka 8

Lit. c)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
— w przypadku kształcenia i szkolenia zawodowego – odsetek osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego i korzystających z mobilności edukacyjnej za granicą powinien wynosić co najmniej 15 % ;	— w przypadku kształcenia i szkolenia zawodowego – odsetek osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego i korzystających z mobilności edukacyjnej za granicą powinien wynosić co najmniej 20 % , a udział uczniów zawodu w mobilności osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego powinien wynosić co najmniej 40 % ;

Uzasadnienie

Aby zapewnić sprawiedliwą transformację i konkurencyjność gospodarki europejskiej, trzeba zwiększyć mobilność osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczniów zawodu.

Poprawka 9

Lit. d)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
nawiązały współpracę strukturalną z zainteresowanymi stronami w obszarze mobilności edukacyjnej w celu wdrożenia niniejszego zalecenia;	nawiązały współpracę strukturalną z zainteresowanymi stronami prywatnymi i publicznymi, z centrami doskonałości zawodowej oraz z partnerami społecznymi w obszarze mobilności edukacyjnej w celu wdrożenia niniejszego zalecenia, w tym zawiązały partnerstwa z władzami lokalnymi i regionalnymi w celu wykorzystania ich unikalnych obserwacji i zdolności w zakresie praktycznego stosowania niniejszych wytycznych ;

Uzasadnienie

Zaangażowanie partnerów społecznych ma zasadnicze znaczenie dla całościowego powodzenia inicjatyw w zakresie mobilności edukacyjnej i zwiększenia ich oddziaływania.

Poprawka 10

Nowa litera po lit. d)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	w oparciu o ekosystemy sektorowe stworzyły sformalizowane makroregiony transgraniczne w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz nauki zawodu we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz centrami doskonałości zawodowej ;

Uzasadnienie

Należy przyjąć inne podejście, aby zwiększyć mobilność osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczniów zawodu.

Poprawka 11

Punkt 2 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>promowanie uczenia się języków na wszystkich etapach kształcenia i szkolenia oraz w sektorach młodzieży i sportu, w tym za sprawą realizacji części programów nauczania w językach innych niż oficjalne języki UE w celu rozszerzenia możliwości, jakie daje mobilność edukacyjna;</p>	<p>promowanie uczenia się języków na wszystkich etapach kształcenia i szkolenia oraz w sektorach młodzieży i sportu, w tym za sprawą realizacji części programów nauczania w językach innych niż oficjalne języki UE w celu rozszerzenia możliwości, jakie daje mobilność edukacyjna. Ponadto władze lokalne i regionalne, zwłaszcza w regionach transgranicznych, powinny promować naukę języków, która odzwierciedla różnorodność językową sąsiednich regionów, oraz z myślą o uczeniu się przez całe życie ułatwiać transgraniczną wymianę i współpracę językową i kulturalną, także w ramach wspierania mobilności na szczeblu makroregionalnym. Wreszcie, należy zwrócić szczególną uwagę na uwzględnienie mniej rozpowszechnionych języków;</p>

Uzasadnienie

Podkreśla, że trzeba zwrócić uwagę na regiony transgraniczne, różnorodność językową i rzadziej używane języki w UE.

Poprawka 12

Punkt 2 lit. b)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>ułatwianie dostępu do kształcenia językowego i uczenia się języków, w tym dla osób dorosłych, w celu doskonalenia kompetencji w zakresie wielojęzyczności i umożliwienia obywatelom korzystania w pełni z możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, europejskiego obszaru edukacji i zatrudnienia;</p>	<p>ułatwianie dostępu do kształcenia językowego i uczenia się języków, w tym dla osób dorosłych, ze szczególnym skupieniem na inkluzywności i przystępności finansowej tych programów, w celu doskonalenia kompetencji w zakresie wielojęzyczności i umożliwienia obywatelom korzystania w pełni z możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, europejskiego obszaru edukacji i zatrudnienia;</p>

Uzasadnienie

Przystępność cenowa jest kluczowym czynnikiem, który należy wziąć pod uwagę przy nauce języków.

Poprawka 13

Punkt 4 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>ustanowienie promotorów mobilności edukacyjnej – koordynatorów, punktów kontaktowych, ambasadorów lub specjalnych centrów informacji o mobilności edukacyjnej – na poziomie regionalnym lub lokalnym, aby mogli oni dzielić się swoją wiedzą specjalistyczną z regionalnymi i lokalnymi organizatorami kształcenia i szkolenia, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i podmiotami prywatnymi, wspierać zaangażowanie w działania związane z mobilnością edukacyjną oraz zachęcać do tworzenia sieci kontaktów koordynatorów na poziomie krajowym i wewnątrzunijnym;</p>	<p>ustanowienie promotorów mobilności edukacyjnej – koordynatorów, punktów kontaktowych, ambasadorów lub specjalnych centrów informacji o mobilności edukacyjnej – na poziomie regionalnym lub lokalnym, aby mogli oni dzielić się swoją wiedzą specjalistyczną z regionalnymi i lokalnymi organizatorami kształcenia i szkolenia, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i podmiotami prywatnymi, wspierać zaangażowanie w działania związane z mobilnością edukacyjną oraz zachęcać do tworzenia sieci kontaktów koordynatorów na poziomie krajowym i wewnątrzunijnym. Apeluje do Europejskiej Sieci Radnych Regionalnych i Lokalnych o przyjęcie właściwej roli w rozpowszechnianiu informacji na temat mobilności edukacyjnej, ponieważ to właśnie samorządowcy są szczególnie aktywni na swoich obszarach i są blisko obywateli;</p>

Uzasadnienie

Jednym z rozwiązań powinno być zaangażowanie uczestników programu radnych europejskich w promowanie mobilności.

Poprawka 14

Punkt 4 lit. b)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>udzielanie osobom uczącym się ukierunkowanych informacji na temat możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej w całym cyklu uczenia się przez całe życie, w tym w szkołach i ośrodkach młodzieżowych, wśród organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia dorosłych, organizatorów pracy z młodzieżą i wolontariatu, instytucji szkolnictwa wyższego i pracodawców, przez wykorzystanie promotorów mobilności edukacyjnej i włączenie informacji na temat możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej do poradnictwa w zakresie studiów i zawodowego;</p>	<p>udzielanie osobom uczącym się ukierunkowanych informacji na temat możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej w całym cyklu uczenia się przez całe życie oraz usilne zachęcanie organizatorów kształcenia, aby uczynili sesje informacyjne na temat odpowiednich możliwości w zakresie mobilności obowiązkowymi elementami swoich programów, w tym w szkołach i ośrodkach młodzieżowych, wśród organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia dorosłych, organizatorów pracy z młodzieżą i wolontariatu, instytucji szkolnictwa wyższego i pracodawców. Sposobem realizacji tych postulatów ma być wykorzystanie promotorów mobilności edukacyjnej i włączenie informacji na temat możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej do poradnictwa w zakresie studiów i zawodowego. Regionalne i krajowe plany szkolenia nauczycieli, edukatorów i szkoleniowców powinny obejmować działania promujące możliwości w zakresie mobilności;</p>

Uzasadnienie

Programy szkoleniowe, zwłaszcza regionalne, skierowane do nauczycieli i edukatorów w instytucjach i ośrodkach kształcenia i szkolenia są kluczowym elementem promowania możliwości w zakresie mobilności.

Poprawka 15

Punkt 4 lit. g)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<i>połączenie systemów oceny i monitorowania modeli wprowadzonych dla różnych rodzajów mobilności, utworzenie systemu cyfrowego umożliwiającego automatyczne uznawanie kwalifikacji, wspólna ocena i analiza systemów monitorowania mobilności, tak aby wysiłki podejmowane w ramach tego procesu miały wspólny cel i wspólne zastosowanie;</i>

Uzasadnienie

Należy opracować i wdrożyć precyzyjne narzędzia, w celu zarówno monitorowania, jak i oceny efektów mobilności edukacyjnej.

Poprawka 16

Punkt 5 lit. c)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
zachęcanie instytucji kształcenia i szkolenia do prowadzenia rejestru decyzji w sprawie uznawania efektów uczenia się w celu zapewnienia spójności i przejrzystości procesu decyzyjnego w czasie i pomiędzy poszczególnymi strukturami organizacyjnymi instytucji oraz w celu zrozumienia koncepcji automatycznego uznawania;	zachęcanie instytucji kształcenia i szkolenia do prowadzenia rejestru decyzji w sprawie uznawania efektów uczenia się, tak aby poprzez rzetelny zapis potwierdzający wyniki uczestników w nauce zapewnić spójność i przejrzystość procesu decyzyjnego w czasie i pomiędzy poszczególnymi strukturami organizacyjnymi instytucji oraz zapewnić zrozumienie koncepcji automatycznego uznawania dzięki wprowadzaniu danych do wspólnego systemu konsultacyjnego, który umożliwi porównywanie i ulepszanie wszystkich systemów, przy jednoczesnym stałym przestrzeganiu norm ochrony danych;

Uzasadnienie

Obawy dotyczące nieuznawania osiągnięć w ramach programu mobilności nie powinny powstrzymywać ewentualnych uczestników przed udziałem.

Poprawka 17

Dodać nową literę po punkcie 7 lit. c)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	zapewnienie dostępności mobilności edukacyjnej dla osób każdej płci wymaga utworzenia kompleksowych struktur wsparcia mających na celu rozwiązanie problemów związanych z dyskryminacją, w tym m.in. seksizmem, homofobią i transfobią, a tym samym sprzyjanie inkluzywnemu i przyjaznemu środowisku dla wszystkich;

Uzasadnienie

Obawy dotyczące seksizmu, homofobii i transfobii nie powinny powstrzymywać ewentualnych uczestników.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Z zadowoleniem przyjmuje pakiet na rzecz umiejętności i mobilności oraz docenia jego rolę w zwiększaniu atrakcyjności UE dla talentów z całego świata i w promowaniu mobilności wewnętrznej. Podkreśla znaczenie dla władz lokalnych i regionalnych, ponieważ mobilność talentów i umiejętności sprzyja wzrostowi gospodarczemu, tworzy regionalne centra doskonałości i zwiększa ogólną konkurencyjność UE. Wysiłki te wpisują się w rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego oraz centrów doskonałości zawodowej (CoVE), a także w zakładanie unijnej puli talentów.

2. Docenia fakt, że po Europejskim Roku Umiejętności rola umiejętności nie maleje w europejskim programie działań. Ma to kluczowe znaczenie w czasie, gdy wyzwania takie jak: zmiana klimatu, transformacja cyfrowa, zmiany demograficzne i globalne kryzysy zdrowotne wymagają rozwiązań opartych na współpracy. Niemniej na osiągnięcie celów europejskiego obszaru edukacji i europejskiego programu na rzecz umiejętności pozostaje tylko rok.

3. Podkreśla, że miasta i regiony odgrywają kluczową rolę wykraczającą poza integrowanie mobilnych osób uczących się. Regiony i miasta aktywnie przyczyniają się do osiągnięcia europejskiego obszaru edukacji ⁽¹⁾ na szczeblu niższym niż krajowy, promują lokalne kultury uczenia się, ustanawiają skuteczne ramy wysyłania i przyjmowania osób uczących się, inwestują w wymianę informacji i rozwój infrastruktury oraz tworzą ekosystemy kształcenia i szkolenia ⁽²⁾. Konieczne będzie jasne określenie i ustanowienie różnych elastycznych i skutecznych mechanizmów koordynacji i komunikacji między instytucjami edukacyjnymi, ośrodkami szkoleniowymi, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz lokalnymi przedsiębiorstwami.

4. Apeluje o inwestycje w budowanie zdolności władz lokalnych i regionalnych i podkreśla ich kluczową rolę w promowaniu, wdrażaniu i rozpowszechnianiu programów mobilności, zwłaszcza w kontekście transformacji cyfrowej i ekologicznej oraz wyzwań demograficznych. Wprawdzie solidne ramy instytucjonalne, uznawanie umiejętności i finansowanie mają zasadnicze znaczenie, niemniej niedobór zdolności lokalnych administracji publicznych stanowi odczuwalną przeszkodę dla wymiany, zwłaszcza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz w odniesieniu do uczniów zawodu. Te inwestycje powinny obejmować kompleksowe programy szkoleniowe, platformy wymiany wiedzy, szeroko zakrojoną komunikację, planowanie i pomoc techniczną mającą na celu umożliwienie władzom lokalnym i regionalnym skuteczne angażowanie się w inicjatywy na rzecz mobilności i ich wspieranie, zapewniając w ten sposób równy dostęp do możliwości wszystkim osobom w obrębie ich jurysdykcji.

5. Dlatego zwraca się do państw członkowskich i Komisji Europejskiej o wykorzystanie sieci radnych europejskich jako użytecznej społeczności, która może przyczynić się do informowania w terenie o możliwościach mobilności edukacyjnej.

⁽¹⁾ Badanie KR-u, *The Role of Local and Regional Authorities in Achieving a European Education Area by 2025*, 2021.

⁽²⁾ Przykładem może być gmina Płowdiw lub internacjonalizacja Centrum Kształcenia Zawodowego w Tartu.

6. Wzywa Parlament Europejski, Komisję Europejską i państwa członkowskie do rozpoczęcia projektu pilotażowego „Erasmus Green Cities” za pośrednictwem sieci stu zielonych miast i misji stu miast neutralnych dla klimatu, na wzór programów Amerykańskiego Korpusu Klimatycznego. W ramach tego projektu można by oferować młodym ludziom staże finansowane z programu Erasmus+ w celu wzmocnienia ich umiejętności niezbędnych do transformacji ekologicznej i konkretnego zaangażowania ich w ekologiczne projekty społeczności lokalnej.

Makroregiony – zwiększanie mobilności

7. Z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione od 2011 r. w zakresie mobilności osób uczących się oraz to, że program jest rozszerzany na wszystkie osoby uczące się, szkoleniowców i pracowników. Jest jednak zaniepokojony niskim poziomem ambicji i połączeniem celów w zakresie mobilności osób uczących się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego oraz mobilności uczniów zawodu. Ponieważ warunki i przeszkody dla mobilności tych dwóch obszarów nie są porównywalne, wzywa do wyznaczenia ambitnych celów oddzielnie dla kształcenia i szkolenia zawodowego i dla uczniów zawodu.

8. Apeluje o ustanowienie „Europy mobilności osób uczących się” na podstawie dotychczasowych najlepszych praktyk ⁽³⁾, zwłaszcza w regionach transgranicznych, gdzie mobilność jest powszechna. Inicjatywa zapewni osobom z różnych środowisk społeczno-ekonomicznych, kulturowych oraz geograficznych dostęp do możliwości w zakresie mobilności. Konkretnie wzywa do tworzenia sformalizowanych makroregionów transgranicznych w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego oraz nauki zawodu we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz centrami doskonałości zawodowej, które powinny położyć silny nacisk na promowanie spójności społecznej i międzykulturowego zrozumienia wśród osób uczących się. Inicjatywa ta ma na celu zwiększenie dostępności informacji, budowanie zaufania, uproszczenie przebiegu nauki za pośrednictwem europejskich ścieżek kształcenia i szkolenia zawodowego, a ostatecznie zwiększenie mobilności osób uczących się.

9. Domaga się tworzenia i rozszerzania makroregionów mobilności tam, gdzie to możliwe, z naciskiem na uczestnictwo i współpracę władz lokalnych i regionalnych, centrów doskonałości zawodowej, partnerów społecznych i MŚP. Podkreśla znaczenie podejścia wspólnotowego dla budowania zaufania, zwiększania motywacji i dostosowywania programów do specyficznych potrzeb każdego makroregionu. Celem jest budowanie sieci wokół konkretnych dziedzin zawodowych lub sektorów przemysłu i zapewnienie wysokiej jakości szkolenia ściśle dostosowanego do lokalnych ekosystemów, w tym przedsiębiorstw.

10. Uważa, że w każdym ośrodku kształcenia i szkolenia zawodowego oraz w każdym centrum doskonałości zawodowej powinny pracować osoby, do których zadań będzie należało zajmowanie się mobilnością międzynarodową.

WIELOJĘZYCZNOŚĆ – część problemu, część rozwiązania

11. Zauważa, że bariery językowe bywają główną przeszkodą dla mobilności. Jest zaniepokojony, że w Europie i poza nią coraz mniej dostępne są bezpłatne kursy językowe dla studentek i studentów ⁽⁴⁾. Apeluje do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o większe inwestycje w promowanie wielojęzyczności, oraz o zapewnienie dostępnej i cyfrowej oferty nauczania, szczególnie w wypadku mniej popularnych języków. Postuluje nauczanie co najmniej dwóch języków oprócz języka głównego (lub języków głównych) oraz obowiązkową naukę języków w programach kształcenia i szkolenia zawodowego.

12. Wzywa państwa członkowskie i Komisję Europejską do wspierania lokalnych projektów na rzecz wielojęzyczności, także w ramach uczenia się przez całe życie dla wszystkich obywateli UE, ale zwłaszcza dla młodych ludzi. Choć lokalnie powstaje wiele programów nauczania języków, są one głównie oparte na projektach i często adresowane do nowo przybyłych osób w danej społeczności ⁽⁵⁾.

MOBILNOŚĆ z państwami trzecimi

13. Zwraca uwagę, że niedawna opinia KR-u w sprawie legalnej migracji ⁽⁶⁾ odzwierciedla stanowisko władz lokalnych i regionalnych na temat przyciągania umiejętności i talentów z państw trzecich. Aktualizuje tu swoje stanowisko, wzywając państwa członkowskie do zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w dostarczanie unijnej puli talentów danych na temat warunków życia w ich społecznościach. Ponadto wzywa państwa członkowskie, by uwzględniały wkład władz lokalnych i regionalnych podczas dostosowywania na poziomie krajowym wykazu zawodów deficytowych w całej UE, gdyż władze te wnoszą cenne uwagi na temat dostępności talentów i umiejętności oraz popytu na nie.

14. Ponownie zauważa, że unijna pula talentów jest narzędziem czysto ekonomicznym mającym dopasować popyt na pracę i umiejętności do ich podaży. Państwa członkowskie mogą korzystać z tego narzędzia na zasadzie dobrowolności.

⁽³⁾ Przykładem mogą być transnarodowe programy przygotowania zawodowego w regionie Karyntii w Austrii.

⁽⁴⁾ Według badania *Bologna With Student Eyes*, 2020, s. 64.

⁽⁵⁾ Badanie KR-u: *The Role of Local and Regional Authorities in Achieving a European Education Area by 2025*, s. 65.

⁽⁶⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Legalna migracja: przyciąganie umiejętności i talentów do UE (Dz.U. C 79 z 2.3.2023, s. 59).

KADRA PEDAGOGICZNA – niedobory i mobilność

15. Jest zaniepokojony tym, że w całej UE atrakcyjność zawodu nauczyciela spada, dlatego apeluje, by szkolenia i mobilność kadry nauczycielskiej umieścić w centrum działań europejskiego obszaru edukacji.

16. Ostrzega przed dysproporcjami pod względem dostępności nauczycieli między obszarami miejskimi a wiejskimi lub odizolowanymi. Wzywa do podjęcia ukierunkowanych działań, aby zachęcać nauczycieli do podejmowania pracy także w gminach wiejskich oraz by zapewnić dostępność nauczycieli w równym stopniu na całym terytorium.

17. Domaga się od państw członkowskich promowania mobilności jako okazji do rozwoju umiejętności miękkich, tak by stała się ona zasadniczym elementem ustawicznej ścieżki zawodowej nauczycieli. Zaznacza, że na szczeblu regionalnym istnieją dobre przykłady (⁷), które mogą posłużyć jako źródło inspiracji.

18. Wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do określenia umiejętności miękkich dla różnych kategorii kadry pedagogicznej, wspierania partnerstw transgranicznych między instytucjami edukacyjnymi oraz zapewnienia uznawania umiejętności i kwalifikacji uzyskanych dzięki mobilności.

19. Apeluje do Komisji i państw członkowskich, by zapewniły odpowiednie i szybkie wdrożenie wspólnych europejskich norm klasyfikacji umiejętności i kwalifikacji.

20. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji Europejskiej „Niedobory pracowników i umiejętności w UE: plan działania” (⁸), wyraża jednak zdumienie, że dokument ten odnosi się wyłącznie do państw członkowskich i partnerów społecznych, natomiast zupełnie pomija rolę władz lokalnych i regionalnych w takich dziedzinach jak: zwiększanie uczestnictwa w rynku pracy grup niedostatecznie reprezentowanych, eliminowanie długotrwałego bezrobocia, integracja migrantów na rynku pracy, wewnątrzunijna mobilność osób uczących się i pracowników, a także gromadzenie danych na temat niedoboru siły roboczej i wykwalifikowanych pracowników.

21. Dlatego wzywa Komisję Europejską do pełnego włączenia władz lokalnych i regionalnych oraz KR-u jako instytucji je reprezentującej w tworzenie i wdrażanie nowych sektorowych i regionalnych partnerstw na rzecz umiejętności w ramach paktu na rzecz umiejętności i akademii umiejętności.

22. Domaga się, by został uwzględniony podczas przyjmowania nowej deklaracji w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego zaplanowanej na 2025 r.

23. Wzywa państwa członkowskie do zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w opracowywanie dostosowanych do potrzeb strategii w zakresie umiejętności, które to strategie będą wprowadzane wykraczając poza specyfikę krajową, ale zarazem będą nastawione na konkretny obszar na szczeblu niższym niż krajowy.

24. Z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź promowania mobilności uczniów zawodu za pośrednictwem europejskiego sojuszu na rzecz przygotowania zawodowego i zestawu narzędzi na rzecz mobilności uczniów zawodu, a także międzynarodowych projektów doświadczalnych Erasmus+. Apeluje przy tym o uwzględnienie klastrów mobilności pomiędzy regionami, zgodnie z propozycją zawartą w niniejszej opinii KR-u.

Bruksela, dnia 18 kwietnia 2024 r

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Vasco ALVES CORDEIRO

(⁷) Murcja w strategii regionalnej na rzecz szkolenia zawodowego i stałego uczenia się stawia sobie za cel m.in. tworzenie zachęt dla nauczycieli do mobilności.

(⁸) COM(2024) 0131.